

TAPAHTUMATEOLLISUUS ry.

15.6.2026

Tapahtumateollisuus ry:n kirjallinen lausunto koskien tapahtumapaikalle myönnettävän Joutsenmerkin kriteeriehtotusta

Tapahtumateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua tapahtumapaikalle myönnettävän Joutsenmerkin kriteeriehtotuksesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Joutsenmerkin tapahtumapaikkakriteerit ovat kunnianhimoisia ja monessa suhteessa hyvin linjassa suomalaisen tapahtuma-alan kehityksen kanssa. Kriteerit ovat vahvasti optimoituja uudelle tai modernisoidulle tapahtumapaikalle, mutta suuri osa suomalaisista tapahtumapaikoista toimii vanhoissa rakennuksissa, joissa vaikutusmahdollisuudet ovat rajallisempia kuin uudiskohteissa.

Tapahtumapaikkojen vaikutuspiirissä olevien seikkojen rajallisuus

Kriteerit perustuvat ajatukseen, että venue pystyy mittaamaan, ohjaamaan ja dokumentoimaan lähes kaiken toimintansa erillisenä kokonaisuutena. Joillekin tapahtumapaikoille jo tämä voi osoittautua epärealistiseksi, jos tapahtumatilat sijaitsevat esimerkiksi yhtenä vuokralaisena muiden kaupungin toimijoiden kanssa, jolloin tapahtumatoimija ei voi yksin päättää esimerkiksi hankkia alkuperäsertifioitua sähköä. On kuitenkin lähtökohtaisesti hyvä, että painetta kestävästi tuotetun sähkön käyttöön tulee myös näiden kriteerien kautta. Lämmitys sekä sähkönkulutus ja niiden päästöttömyys ovat venueen ilmastoystävällisyydelle merkittäviä osatekijöitä ja siksi hyvin perusteltu osa kriteeristöä.

Haluamme kiinnittää huomiota, että kriteerit edellyttävät venuekohtaista dataa energiasta, vedestä, kemikaaleista, hankinnoista ja jätteestä, jota ei kaikkien tapahtumapaikkojen kohdalla ole taloudellisesti tai toiminnallisesti mahdollista mitata. Moni suomalainen venue joutuisi rakentamaan kokonaan uuden raportointi- ja mittausjärjestelmän sertifiointia varten. Sitä ei voi johtaa, mitä ei voi mitata, mutta toivomme, että kriteeristöä ja sertifikaatin myöntöperusteita tarkastellaan vielä vanhempien tapahtumatilojen mahdollisuuksien näkökulmasta.

Myös esimerkiksi energia- ja ilmanvaihtovaatimukset ovat käytännössä helpompia uusille rakennuksille kuin vanhoille. Suomessa monet merkittävät tapahtumapaikat ovat suojeltuja ja/tai teknisesti vaikeasti päivitettäviä. Kriteeri O10 edellyttää kysyntäohjattua tai ajastettua ilmanvaihtoa ja lämmitystä.

TAPAHTUMATEOLLISUUS ry.

15.6.2026

Vanhoissa rakennuksissa automaatiota ei ole, kanavistoja ei voida helposti muuttaa tai CO2-ohjaus voi vaatia massiivisen saneerauksen.

Sen sijaan kriteeristöissä on mukana esimerkiksi lähtökohta käyttää pestäviä astioita kertakäyttöastioiden sijaan. Tämä on kannatettava lähtökohta ja monesti tapahtumajärjestäjien ja tapahtumatilojen mahdollisuuksien puitteissa. Kriteeristö myös ohjaa markkinoita kehittymään tältä osin, mikä on hyvä asia.

Huippukuormatilanteet ja fossiilivapaus

Kriteeri kieltää fossiiliset polttoaineet lämmityksessä, mutta sallii niitä huippukuormissa. Tämä on hyvä, joustava lähtökohta. Etenkin talvisin lämmitystarve voi olla niin suuri, että tarvitaan fossiilista säätövoimaa, vaikka pääsääntönä fossiilivapaus on erittäin perusteltu.

Jäähallikriteerit voivat sulkea suuren osan suomalaisista halleista ulos

Jäähallivaatimukset ovat erittäin teknisiä, kuten HFC-kielto, energiarajat, lämmöntalteenotto ja vedenkulutuksen optimointi. Suomessa suuri osa jäähalleista on rakennettu 1970–1990-luvuilla ja ne toimivat kuntataloudessa, jossa osa kärsii investointivajeesta. Kriteerin mukaiseen CO2- tai ammoniakkijärjestelmään siirtyminen voi maksaa miljoonia euroja. Tämä saattaa johtaa siihen, että vain uudet premium-hallit voivat sertifioidua. Näemme, että kriteeristö voi kuitenkin ohjata ja kannustaa uudistamaan jäähalleja ympäristöystävällisemmiksi. Ja on toisaalta niin, että uudet jäähallit, joissa asiat ovat hyvin hoidettuja, ansaitsevat tunnustuksen ympäristöystävällisyydestään.

Yhteenvetona

Joutsenmerkin venue-kriteerit ovat ympäristönäkökulmasta vahvoja, kunnianhimoisia ja kannatettavia, ja ohjaavat alaa ympäristövastuullisuudessa oikeaan suuntaan. Kriteereissä keskitytään myös lähtökohtaisesti mielestämme olennaisiin asioihin. Harkittavaa tai kehitettävää näemme kuitenkin vielä

1. Vanhassa rakennuskannassa toimivien organisaatioiden mahdollisuudet saavuttaa kriteerit voivat olla liian rajoitetut.
2. Kuntasektorin investointikyky voi rajoittaa kriteeristön saavuttamista.
3. Riski, että sertifikaatti suosii liian yksinomaisesti uusia, suuria ja varakkaita toimijoita

Tapahtumateollisuus ry on tapahtumaelinkeinon valtakunnallinen keskusjärjestö, jolla on yli 310 jäsenorganisaatiota. Tapahtumateollisuus edustaa ammattimaisia tapahtumajärjestäjiä, tapahtumapaikkoja, tapahtumatekniikan ja -rakenteiden

TAPAHTUMATEOLLISUUS ry.

15.6.2026

palveluita, tapahtumien lipunmyynti-, esiintyjä-, turvallisuus- ja cateringpalveluita, tapahtumamyymiä sekä muita tapahtumille suunnattuja palveluja, suunnittelua ja konsultointia.

www.tapahtumateollisuus.fi

Lisätietoja:

Ida Minkkinen p. 050 375 7844 / ida.minkkinen@tapahtumateollisuus.fi
johtava asiantuntija, Tapahtumateollisuus ry